

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 8. 11. 2023

Správne konanie: REO-RPMS/2023/001058
Predmet: § 152 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z.
Účastník konania: Meta Platforms Ireland Limited
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 23. 10. 2023

Príloha:

- screenshot komentára používateľa „Milan Kaľavský“ dostupný na
https://www.facebook.com/vidakblog/posts/pfbid0bpqLhKf6JBMZ2b2a1XNUFT9MNtBTDDrHa9duueMv3cwakXuCvvQsjz72rVbtqol?comment_id=476524711118753

NÁVRH UZNESENIA:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 a § 110 ods. 1 a 2 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách v senáte zloženom z predsedu senátu doc. Mgr. Pavla Izraela, PhD. a členov senátu Ivana Bindasa a Andrey Cox postupom podľa § 225 zákona č. 264/2022 Z. z. a § 30 ods.1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní rozhodla, že správne konanie č. REO-RPMS/2023/001058 vedené voči spoločnosti Meta Platforms Ireland Limited vo veci zamedzenia šírenia nelegálneho obsahu v súvislosti s poskytovaním komentára používateľa „Milan Kaľavský“ v znení: „*Nepáči sa im tu????Naložiť a odchod*“, šíreného v rámci platformy na zdieľanie obsahu Facebook

zastavuje

pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Úloha:

Kancelária Rady vyhotoví písomné vyhotovenie rozhodnutia o zastavení konania a doručí ho účastníkovi konania.

T: 8. 12. 2023

Z: ReO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 24. 5. 2023 prijala uznesenie o začatí správneho konania podľa § 152 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z. voči spoločnosti Meta Platforms Ireland Limited vo veci zamedzenia šírenia nelegálneho obsahu v súvislosti s poskytovaním komentára používateľa „Milan Kaľavský“ v znení: „*Nepáči sa im tu????Naložiť a odchod*“, šíreného v rámci obsahovej služby Facebook, ktorý mohol naplniť definíciu nelegálneho obsahu podľa § 151 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z.

Účastník konania bol v oznámení o začatí konania vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 15 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj screenshot komentára používateľa „Milan Kaľavský“, ktorý bol dostupný na https://www.facebook.com/vidakblog/posts/pfbid0bpqLhJKf6JBMZ2b2a1XNUFT9MntBTDDrHa9duueMv3cwakXuCvQsjjz72rVbtqol?comment_id=476524711118753.

Dňa 5. 9. 2023 bol Rade doručený list právneho zástupcu účastníka – žiadosť účastníka konania o predĺženie lehoty na predloženie stanoviska k správne konaniu č. REO-RPMS/2023/001058. Kancelária Rady listom zo dňa 6. 9. 2023 predĺžila lehotu na predloženie stanoviska o 15 dní.

Dňa 22. 9. 2023 bol Rade doručený list právneho zástupcu účastníka konania nazvaný „Oznámenie vo veci správneho konania“, v ktorom okrem iného uviedol, že účastník konania preskúmal predmetný komentár a zistil, že je v rozpore s normami komunity Facebook a preto komentár zo služby Facebook odstránil. Vo vyjadrení sa tiež uvádza, že účastník konania má za to, že odpadol dôvod konania, a správne konanie by malo byť zastavené.

* * *

Právne východiská posudzovania nelegálneho obsahu

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách:

Podľa § 151 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách „Nelegálnym obsahom sa na účely tohto zákona rozumie obsah, ktorý

a) napĺňa znaky detskej pornografie alebo **extrémistického materiálu**,

b) podnecuje ku konaniu, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu,

c) schvaľuje konanie, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu, alebo

d) napĺňa znaky trestného činu popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo **trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti**.“

Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon:

Podľa § 130 ods. 7 písm. c) Trestného zákona: „**Extrémistickým materiálom sa na účely tohto zákona rozumie písomné, grafické, obrazové, zvukové alebo obrazovo-zvukové vyhotovenie obhajujúce, podporujúce alebo podnecujúce nenávisť, násilie alebo neodôvodnene odlišné zaobchádzanie voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, farbe pleti, etnickej skupine, pôvodu rodu alebo pre ich náboženské vyznanie, ak je zámkou pre predchádzajúce dôvody**“

Podľa § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona je trestný čin „podnecovanie k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti“ definovaný nasledovne: „**Kto verejne podnecuje k násiliu alebo nenávisti voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich skutočnú alebo domnelú príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, etnickej skupine, pre ich skutočný alebo domnelý pôvod, farbu pleti, sexuálnu orientáciu, náboženské vyznanie alebo preto, že sú bez vyznania, alebo verejne podnecuje k obmedzovaniu ich práv a slobôd, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.**“

* * *

Dňa 10. 1. 2023 bol na platforme Facebook, konkrétne na stránke/profile „Mário Vidák“, uverejnený príspevok, ktorého obsahom bol zdieľaný článok s názvom „*Rómovia idú do ulíc proti Kotlebovi. Kvôli nemu majú vraj ťažký život na Slovensku*“, ktorý bol v minulosti uverejnený na internetovom portáli *Magazín 1*.

Článok informuje o tom, že predstavitelia Rómov plánujú organizovať vo viacerých slovenských mestách „slušný pochod“. Tieto pochody by mali byť reakciou na vyjadrenia politika Mariána Kotlebu, predsedu strany Kotlebovci – Ľudová strana Naše Slovensko, a na ním zorganizované zhromaždenie v meste Michalovce, ktoré zorganizoval ako reakciu na vraždu mladej ženy v Michalovciach, ktorú spáchal občan rómskej národnosti. Predstavitelia Rómov v článku uvádzajú, že Marián Kotleba prisudzuje vinu celej rómskej komunite, dehonestuje Rómov na Slovensku, „všetkých hádže do jedného vreca“ a poburuje majoritné obyvateľstvo proti Rómom.

Pod týmto príspevkom bol dňa 10. 1. 2023 publikovaný komentár používateľa „Milan Kaľavský“ v znení: „*Nepáči sa im tu????Naložiť a odchod*“.

Vzhľadom na obsah článku *Rómovia idú do ulíc proti Kotlebovi. Kvôli nemu majú vraj ťažký život na Slovensku* je zrejmé, že predmetný komentár sa týkal príslušníkov rómskej komunity. Komentár naznačuje, že ak sa „im tu“, teda Rómom, „nepáči“, treba prijať riešenie opísané slovným spojením „*naložiť a odchod*“.

Skutočný význam slovného vyjadrenia treba posudzovať v kontexte situácie, v ktorej bolo urobené, a nie izolovane. Skutočný význam slovného vyjadrenia nie je tvorený iba doslovným jazykovým významom slovného vyjadrenia, ale je tvorený kombináciou toho, čo bolo výslovne vyjadrené, čo bolo autorom vyjadrenia mienené a čo bolo vyjadrením naznačené (implikované).

Použitie sloveso „naložiť“ implikuje, že Rómovia majú byť objektom „naloženia“, pričom tento výraz zároveň implikuje nedobrovoľnosť zo strany Rómov, a teda aj násilie použité voči Rómom. Následne po vykonaní „naloženia“ má podľa komentára nastať „odchod“, pričom výraz „odchod“ implikuje pokyn k odjazdu, ktorý má nasledovať po ich nedobrovoľnom „naložení“.

Podľa čl. 20 ods. 2 **Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach** (uverejnený v Zbierke zákonov pod č. 120/1976) musí byť zákonom zakázaná „*akákoľvek národná, rasová alebo náboženská nenávisť, ktorá predstavuje podnecovanie k diskriminácii, nepriateľstvu alebo násiliu*“. Podľa dokumentu vypracovaného Úradom vysokého komisára pre ľudské práva OSN, ktorý interpretuje čl. 20 ods. 2 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach „výraz „podnecovanie“ označuje vyhlásenie o národnostných, rasových alebo náboženských skupinách vyvolávajúce bezprostredné nebezpečenstvo diskriminácie, nepriateľstva alebo násilia voči osobám patriacim k týmto skupinám“.¹

Podľa čl. 4 písm. a) **Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie** (uverejnený v Zbierke zákonov pod č. 95/1974) zmluvné štáty sa zaväzujú vyhlásiť za trestný čin okrem iného aj „*akékoľvek podnecovanie k rasovej diskriminácii, ako aj všetky násilné činy alebo podnecovanie k takým činom proti ktorejkoľvek rase alebo ktorejkoľvek skupine osôb inej farby pleti alebo etnického pôvodu*“. Vo Všeobecnom odporúčaní č. 35 o boji proti rasistickým nenávisťným prejavom, týkajúcim sa uplatňovania tohto medzinárodného dohovoru, vydanom Výborom OSN pre odstránenie rasovej diskriminácie, sa uvádza: „...výbor odporúča, aby zmluvné štáty vyhlásili a účinne sankcionovali ako trestné činy, ktoré sa trestajú zákonom: (...) (b) Podnecovanie k nenávisti, pohrdaniu alebo diskriminácii voči členom skupiny na základe ich rasy, farby pleti, pôvodu alebo národnostného či etnického pôvodu; (c) Vyhrážanie alebo podnecovanie k násiliu voči osobám alebo skupinám na základe charakteristík vyššie uvedených v písm. b); (d) Vyjadrovanie urážok, zosmiešňovanie alebo ohováranie osôb alebo skupín alebo odôvodňovanie nenávisti, pohrdania alebo diskriminácie z dôvodov uvedených v písmene b) vyššie, ak sa jednoznačne rovná podnecovaniu k nenávisti alebo diskriminácii“.

Podľa čl. 2 ods. 1 **Dodatkového protokolu k Dohovoru o počítačovej kriminalite, týkajúceho sa trestnoprávneho postihu činov rasovej a xenofóbnej povahy spáchaných prostredníctvom počítačových systémov** zo dňa 28. 1. 2003, ktorý pre Slovenskú republiku nadobudol platnosť 1. 10. 2023 (uverejnený v Zbierke zákonov pod č. 382/2023 Z. z.) „Na účely tohto Protokolu: „*rasovým a xenofóbnym materiálom*“ sa rozumie **každý písomný materiál, každé obrazové alebo iné znázornenie myšlienok alebo teórií, ktoré obhajuje, podporuje alebo podnecuje nenávisť, diskrimináciu alebo násilie proti ktorémukoľvek jednotlivcovi alebo skupine jednotlivcov z dôvodu rasy, farby pleti, pôvodu alebo národnej či etnickej príslušnosti, ako aj náboženstva, pokiaľ sa použije ako zámienka pre ktorýkoľvek z týchto faktorov.“ V rámci vysvetliviek k predmetnému Dodatkovému protokolu je v bode 12. uvedená: „*Definícia obsiahnutá v čl. 2 ods. 1 odkazuje na písomne vyhotovený materiál (texty, knihy, periodiká, vyhlásenia, správy a pod.), obrazový materiál (obrazy, fotografie, kresby a pod.) a iné reprezentácie myšlienok a teórií s rasistického alebo xenofóbného charakteru vo formáte, ktorý umožňuje jeho uchovávanie, spracovávanie a šírenie prostredníctvom počítačových systémov a sietí.*“²**

V roku 2008 bolo prijaté Radou Európskej únie **Rámcové rozhodnutie Rady 2008/913/SVV z 28. novembra 2008 o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva**. Podľa čl. 1 ods. 1 písm. a) a b) rámcového rozhodnutia (trestné činy súvisiace s rasizmom a xenofóbiou) „*Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa považovali za trestné tieto úmyselné skutky:*

a) **verejné podnecovanie k násiliu alebo nenávisti voči skupine osôb alebo členovi takejto skupiny vymedzenej podľa rasy, farby pleti, náboženského vyznania, rodového pôvodu či národného alebo etnického pôvodu;**

¹ https://www.ohchr.org/sites/default/files/Rabat_threshold_test.pdf

² <https://rm.coe.int/16800d37ae>

b) spáchanie skutku uvedeného v písmene a) **prostredníctvom verejného rozširovania alebo distribúcie písomností, obrázkov alebo iných materiálov;**“.

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí **Beizaras and Levickas v. Litva** (rozhodnutie zo 14. 5. 2020, §§ 111 a 128) uviedol: „...ak skutky predstavujúce závažné trestné činy sú namierené proti telesnej alebo duševnej integrite osoby, iba účinné trestnoprávne mechanizmy môžu zabezpečiť primeranú ochranu a slúžiť ako odstrašujúci faktor (pozri *Identoba a ostatní, ...*, § 86, ...). Súd rovnako akceptoval, že **trestnoprávne opatrenia boli potrebné vo vzťahu k priamym verbálnym útokom a fyzickým vyhrážkam motivovaným diskriminačnými postojmi** (pozri *R.B. proti Maďarsku*, č. 64602/12, §§ 80 a 84-85, 12. apríl 2016; *Király a Dömötör proti Maďarsku*, č. 10851/13, § 76, 17. január 2017; a *Alković proti Čiernej Hore*, č. 66895/10, §§ 8, 11, 65 a 69, 5. december 2017). (...) Súd poznamenáva, že **tento prípad sa týka neskrývaných výziev na útoky na telesnú a duševnú integritu sťažovateľov** [pozri v tejto súvislosti *Panayotova a iní proti Bulharsku (dec.)*, č. 12509/13, §§ 58-59, 7. máj 2019, s ďalšími odkazmi], **ktoré si vyžadujú ochranu trestným právom** (pozri bod 111 vyššie).“

Definícia „**extrémistického materiálu**“ uvedená v § 130 ods. 7 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona a trestný čin podnecovania **k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti** podľa § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona sú implementáciou vyššie uvedených medzinárodných dohovorov a záväzkov.

Ako bolo uvedené vyššie, podľa § 130 ods. 7 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona „**Extrémistickým materiálom sa na účely tohto zákona rozumie písomné, grafické, obrazové, zvukové alebo obrazovo-zvukové vyhotovenie obhajujúce, podporujúce alebo podnecujúce nenávisť, násilie alebo neodôvodnene odlišné zaobchádzanie voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, farbe pleti, etnickej skupine, pôvodu rodu alebo pre ich náboženské vyznanie, ak je zámienkou pre predchádzajúce dôvody**“.

Ako bolo tiež uvedené vyššie, podľa § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona je trestný čin „podnecovanie k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti“ definovaný nasledovne: „**Kto verejne podnecuje k násiliu alebo nenávisti voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich skutočnú alebo domnelú príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, etnickej skupine, pre ich skutočný alebo domnelý pôvod, farbu pleti, sexuálnu orientáciu, náboženské vyznanie alebo preto, že sú bez vyznania, alebo verejne podnecuje k obmedzovaniu ich práv a slobôd, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.**“

Podnecovaním sa podľa komentára k Trestnému zákonu rozumie prejav, ktorým páchatel zamýšľa vzbudiť u iných osôb nenávisť k niektorému národu, národnosti, rase či etnickej skupine, vyvolať u iných osôb konanie smerujúce k obmedzovaniu práv a slobôd ich príslušníkov, pričom nezáleží na forme prejavy, môže ísť o prejav priamy, nepriamy i skrytý.³

Podľa odbornej literatúry podnecovanie môže byť vykonané slovom, písmom, tlačou, obrazom, verejnou počítačovou sieťou alebo iným spôsobom. Trestný čin je dokonaný prejavom, ktorého obsahom je podnecovanie. Podnecovanie môže byť adresované neurčitému okruhu a počtu osôb, ale spadá sem aj konanie voči individuálne alebo druhovo určeným osobám.⁴

Podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona „**Trestný čin je spáchaný verejne, ak je spáchaný... obsahom tlačoviny alebo rozširovaním spisu, filmom, rozhlasom, televíziou, použitím počítačovej siete alebo iným obdobne účinným spôsobom**“.

³ Burda, E. - Čentěš, J. - Kolesár, J. - Záhora, J. a kol.: Trestný zákon. Osobitná časť. Komentár. II. diel. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2011, s. 1474.

⁴ Herzeg, J.: Trestné činy z nenávisti. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2007, s. 45.

Podľa § 129 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona „**Skupinou osôb** sa na účely tohto zákona rozumejú **najmenej tri osoby**.“

Vo vzťahu k predmetnému komentáru možno konštatovať, že vyjadrenie, z ktorého vyplýva, že je Rómov potrebné „naložiť“ a potom má nasledovať „odchod“, možno považovať za **podporovanie násilia** alebo za **podnecovanie k násiliu** voči príslušníkom rómskej etnickej skupiny alebo **k obmedzovaniu práv a slobôd** príslušníkov rómskej etnickej skupiny.

Takéto vyjadrenie urobené prostredníctvom verejne prístupného komentára na verejne prístupnej platforme na zdieľanie obsahu zároveň možno kvalifikovať ako vykonanú použitím počítačovej siete a teda išlo o podnecovanie k násiliu resp. k obmedzovaniu práv a slobôd urobené verejne.

Tým, že sa vyjadrenie obsahujúce slová „*naložiť a odchod*“, vložené pod článok s názvom *Rómovia idú do ulíc proti Kotlebovi. Kvôli nemu majú vraj ťažký život na Slovensku*, zjavne týka Rómov, resp. ich predstaviteľov, ide o podnecovanie k násiliu resp. k obmedzovaniu práv a slobôd voči skupine osôb.

Na základe obsahu článku (ktorý sa týka nespokojnosti predstaviteľov Rómov s tým, že Marián Kotleba prisudzuje vinu celej rómskej komunite, dehonestuje Rómov na Slovensku, „všetkých hádže do jedného vreca“ a poburuje majoritné obyvateľstvo proti Rómom) a v spojení so znením komentára, ktorý je zameraný voči predstaviteľom Rómov, resp. voči príslušníkom rómskej etnickej skupiny, možno konštatovať, že predmetný komentár sa týka skupiny obyvateľov určenej ich príslušnosťou k rómskej etnickej skupine a týka sa názorov príslušníkov rómskej etnickej skupiny na situáciu a postavenie rómskej komunity na Slovensku. Z týchto skutočností vyplýva, že predmetný komentár obsahujúci slová „naložiť a odchod“ predstavuje podporu násilia, resp. podnecovanie k násiliu a podnecovanie k obmedzovaniu práv a slobôd voči skupine osôb pre ich príslušnosť k etnickej skupine.

Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti možno konštatovať, že predmetný komentár v kontexte a spojení s obsahom zdieľaného článku predstavuje písomné, grafické resp. obrazové vyhotovenie obhajujúce, podporujúce alebo podnecujúce nenávisť, násilie alebo neodôvodnene odlišné zaobchádzanie voči skupine osôb pre ich príslušnosť k etnickej skupine a preto **napĺňa znaky „extrémistického materiálu“** podľa § 130 ods. 7 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona. Predmetný komentár v kontexte a spojení s obsahom zdieľaného článku zároveň predstavuje **podnecovanie k násiliu voči skupine osôb pre ich príslušnosť k rómskej národnosti alebo etnickej skupine**, resp. **k obmedzovaniu ich práv a slobôd** a teda napĺňa aj znaky trestného činu podľa § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona. Z týchto dôvodov predmetný komentár predstavuje **nelegálny obsah v zmysle ustanovenia § 151 ods. 2. písm. d) zákona č. 264/2022 Z. z.**

V zmysle § 153 ods. 2 písm. b) a c) zákona č. 264/2022 Z. z. musí rozhodnutie o zamedzení šírenia nelegálneho obsahu obsahovať aj odôvodnenie, prečo dotknutý obsah predstavuje nelegálny obsah, a prečo je šírením nelegálneho obsahu **ohrozený verejný záujem** alebo prečo **predstavuje značný zásah do individuálnych práv či oprávnených záujmov osoby** v pôsobnosti právneho poriadku Slovenskej republiky. Pri posudzovaní, či je šírením predmetného nelegálneho obsahu ohrozený verejný záujem alebo či predstavuje značný zásah do individuálnych práv či oprávnených záujmov osoby, je potrebné zohľadniť princípy uvedené v rozhodnutiach Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúce sa nenávisťných prejavov. Podľa rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva *Perinçek v. Švajčiarsko* (§ 206) je potrebné zohľadniť, „*či vyhlásenia interpretované a videné v ich bezprostrednom alebo širšom kontexte možno považovať za priamu alebo nepriamu výzvu k násiliu, alebo za ospravedlňovanie násilia, nenávisťi alebo neznášanlivosti*“, pričom „*pri posudzovaní tejto otázky bol Súd obzvlášť citlivý voči paušálnym tvrdeniam, ktoré útočia na celé etnické, náboženské alebo iné skupiny, alebo ich vrhajú do zlého svetla*“. V rozhodnutí *Erbakan v. Turecko* (§ 56) Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že „*tolerancia a rešpekt pre rovnakú dôstojnosť všetkých ľudských bytostí tvorí základ demokratickej a pluralitnej spoločnosti. Z toho vyplýva, že v princípe sa môže v demokratických spoločnostiach považovať za nevyhnuté trestať všetky formy alebo dokonca zabraňovať všetkým formám prejavov,*

ktoré propagujú, podnecujú, podporujú alebo ospravedlňujú nenávisť založenú na neznášanlivosti (vrátane náboženskej neznášanlivosti), ak „formálne požiadavky“, „podmienky“, „obmedzenia“ alebo „sankcie“, ktoré boli uložené, sú primerané legitímnemu cieľu, ktorý je sledovaný...“. V rozhodnutí *Féret v. Belgicko* (§ 73) Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že „podnecovanie nenávisťi nevyžaduje nevyhnutne výzvu na nejaký akt násilia alebo iný kriminálny čin. Útoky na osoby urážaním, zosmiešňovaním alebo hanobením určitej časti obyvateľstva a konkrétnych skupín obyvateľstva alebo podnecovanie k diskriminácii ... stačia na to, aby orgány dali prednosť boju proti rasistickým prejavom pred slobodou prejavu uplatňovanou nezodpovedným spôsobom, ktorá ohrozuje dôstojnosť a dokonca bezpečnosť týchto častí alebo skupín obyvateľstva“. Zohľadniac vyššie uvedené východiská možno konštatovať, že vzhľadom na to, že predmetný komentár, ktorý podporuje násilie, resp. podnecuje k násiliu alebo k obmedzovaniu práv a slobôd, sa týka skupiny obyvateľov určenej ich príslušnosťou k etnickej skupine (Rómovia), je jeho šírením ohrozený verejný záujem.

* * *

V liste právneho zástupcu účastníka konania zo dňa 5. 9. 2023, ktorým účastník konania požiadal o predĺženie lehoty na predloženie stanoviska k správne konaniu, ako aj v liste právneho zástupcu účastníka konania nazvanom „Oznámenie vo veci správneho konania“, ktorý bol Rade doručený dňa 22. 9. 2023, sa uvádza: „Spoločnosť Meta Ireland predbežne poukazuje na skutočnosť, že je založená podľa práva Írskej republiky a jej hlavné miesto podnikania sa nachádza v Dubline v Írsku. Spoločnosť Meta preto nepodlieha právomoci slovenských súdov vo veciach súvisiacich s Konaním.“

K vyjadreniu právneho zástupcu účastníka konania ohľadom právomoci začať konanie voči účastníkovi konania (spoločnosti so sídlom v Írsku) možno uviesť, že Rada začala konanie na základe ustanovenia § 151 až 153 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách, pričom ide o konanie týkajúce sa opatrenia nevyhnutného z dôvodu ochrany verejného záujmu a verejného poriadku, najmä z dôvodu prevencie, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov, vrátane ochrany nepľnoletých osôb a boja proti všetkým formám podnecovania nenávisťi z dôvodu rasy, pohlavia, náboženstva alebo štátnej príslušnosti a hanobenia ľudskej dôstojnosti jednotlivých osôb, ktoré predpokladá aj **čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES** o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (ďalej len „Smernica o elektronickom obchode“) a **§ 3 ods. 2 až 6 zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode**.

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice o elektronickom obchode „Každý členský štát zabezpečí, aby služby informačnej spoločnosti poskytované poskytovateľom služieb, ktorý má sídlo na jeho území, boli v súlade s vnútroštátnymi ustanoveniami, ktoré sa uplatňujú v príslušnom členskom štáte a ktoré spadajú do koordinovanej oblasti.“ Podľa čl. 3 ods. 2 Smernice o elektronickom obchode „Členské štáty nemôžu z dôvodov spadajúcich do koordinovanej oblasti⁵ obmedziť slobodu poskytovania služieb informačnej spoločnosti z iného členského štátu.“ Ide o vyjadrenie tzv. princípu krajiny pôvodu, podľa ktorého poskytovatelia služieb informačnej spoločnosti podliehajú jurisdikcii krajiny, v ktorej majú sídlo.

Podľa čl. 3 ods. 4 Smernice o elektronickom obchode je možné urobiť **výnimku z uplatnenia princípu krajiny pôvodu** a členské štáty môžu **opatreniami obmedziť slobodu poskytovania služieb informačnej spoločnosti z iného členského štátu** v súvislosti s určitou danou službou informačnej spoločnosti,

- ak sú opatrenia nevyhnutné napríklad z dôvodu verejného záujmu, najmä z dôvodu prevencie, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov, vrátane ochrany nepľnoletých osôb a boja proti všetkým formám podnecovania nenávisťi z dôvodu rasy, pohlavia, náboženstva alebo štátnej príslušnosti a hanobenia ľudskej dôstojnosti jednotlivých osôb,

⁵ Čl. 2 písm. h) Smernice o elektronickom obchode definuje „koordinovaná oblasť“ ako „požiadavky ustanovené v právnych systémoch členských štátov uplatniteľné na poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti alebo na služby informačnej spoločnosti, bez ohľadu na to, či sú všeobecnej povahy alebo či sú pre ne špeciálne navrhnuté.“

- ak sú prijaté proti určitej službe informačnej spoločnosti, ktorá škodí vyššie uvedeným cieľom alebo, ktorá predstavuje skutočné a závažné riziko poškodenia týchto cieľov;
- ak sú opatrenia primerane týmto cieľom
- ak pred prijatím predmetných opatrení a bez dopadu na súdne konania, vrátane predbežných konaní a aktov vykonávaných v rámci vyšetrovania trestných činov, členský štát požiadal členský štát pôvodu, aby prijal opatrenia a tento takéto opatrenia neprijal, alebo boli neprimerané, a oznámi Komisii a členskému štátu pôvodu svoj úmysel prijať také opatrenia.

Podľa čl. 3 ods. 5 Smernice o elektronickom obchode členské štáty môžu **v naliehavom prípade prijať výnimku z podmienok ustanovených v odseku 4 písm. b)** – teda z povinnosti ešte pred prijatím predmetných opatrení požiadať členský štát pôvodu, aby prijal opatrenia, a ak tento takéto opatrenia neprijal, alebo boli neprimerané, aj z povinnosti oznámiť Komisii a členskému štátu pôvodu svoj úmysel prijať také opatrenia. Ak ide o takýto prípad, opatrenia musia byť čo najskôr oznámené Komisii a členskému štátu pôvodu, s uvedením dôvodov, prečo členský štát považuje prípad za naliehavý.

Rovnako podľa § 3 ods. 2 zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode *„Poskytovanie služieb informačnej spoločnosti možno obmedziť, ak poskytovateľ služieb porušuje povinnosti uložené osobitným predpisom na ochranu bezpečnosti štátu, verejného poriadku, verejného zdravia, životného prostredia a spotrebiteľa.“*

Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode *„Súd alebo orgán príslušný podľa osobitných predpisov na zabezpečenie plnenia povinností poskytovateľa služieb podľa odseku 2 vykoná primerané opatrenia, len ak*

a) vyzval členský štát, v ktorom má poskytovateľ služieb sídlo, aby prijal primerané opatrenia, ktoré zabezpečia splnenie povinností poskytovateľa služieb uvedených v odseku 2, a

b) tento členský štát takéto opatrenia neprijal alebo prijaté opatrenia boli neprimerané tomuto účelu a

c) oznámil Európskej komisii (ďalej len „komisia“) a členskému štátu, v ktorom má poskytovateľ služieb sídlo, svoj úmysel prijať primerané opatrenia, ktoré zabezpečia splnenie povinností poskytovateľa služieb uvedených v odseku 2.“

Podľa § 3 ods. 6 zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode *„Od povinností ustanovených v odseku 5 písm. a) až c) je súd alebo orgán príslušný podľa osobitných predpisov na zabezpečenie plnenia povinností poskytovateľa služieb podľa odseku 2 oprávnený odchyliť sa len v naliehavých prípadoch. Povinnosť oznámiť bez zbytočného odkladu prijaté opatrenia komisii a členskému štátu, v ktorom má poskytovateľ služieb sídlo, spolu s uvedením dôvodov na prijatie týchto opatrení nie je týmto ustanovením dotknutá.“*

Predmetný prípad, vzhľadom na obsah a povahu predmetného komentára šíreného v rámci platformy na zdieľanie obsahu Facebook, spĺňa podmienky na uplatnenie výnimky z princípu krajiny pôvodu v zmysle čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice o elektronickom obchode a v zmysle § 3 ods. 2 až 6 zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode. Možno v tejto súvislosti zároveň uviesť, že samotné začatie správneho konania ešte nie je prijatím opatrenia, resp. obmedzenia v zmysle vyššie uvedených ustanovení Smernice o elektronickom obchode a zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode, pretože začatím konania sa ešte neobmedzuje sloboda poskytovania služieb informačnej spoločnosti.

* * *

Po preverení odkazu https://www.facebook.com/vidakblog/posts/pfbid0bpqLhJKf6JBMZ2b2a1XNUFT9MNtBTDDrHa9duu eMv3cwakXuCvvQsjz72rVbtqol?comment_id=476524711118753, na ktorom bol predmetný komentár používateľa dostupný, bolo zistené, že predmetný komentár sa na tomto odkaze už nenachádza, resp. bol zneprístupnený.

Účelom konania vo veci zamedzenia šírenia nelegálneho obsahu podľa § 152 zákona č. 264/2022 Z. z. je odstránenie, zamedzenie verejnej prístupnosti resp. zamedzenie šírenia nelegálneho obsahu. Ak by účastník konania nelegálny obsah sám neodstránil, resp. nezneprístupnil, výsledkom konania by bolo rozhodnutie Rady o zamedzení šírenia nelegálneho obsahu v zmysle § 153 zákona č. 264/2022 Z. z. Keďže však možný nelegálny obsah (komentáre používateľov) už nie je verejne prístupný a nie je šírený, pokračovanie v správnom konaní vo veci zamedzenia šírenia nelegálneho obsahu nie je účelné.

Podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní správny orgán konanie zastaví, ak odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujeme správne konanie č. REO-RPMS/2023/001058 vedené voči spoločnosti Meta Platforms Ireland Limited **zastaviť**, keďže odstránením, resp. zneprístupnením možného nelegálneho obsahu **odpadol dôvod konania**, ktoré bolo začaté na podnet Rady podľa § 152 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z.

* * *

ZÁVER:

S poukazom na uvedené skutočnosti, Kancelária Rady pripravila vyššie uvedený návrh uznesenia.